

3997
FERIS,

Quam

Divinâ Faventē Gratiâ

EX DECRETO ET AUTHORITYTE
*Magnifici, Nobilissimi & Clarissimi Jctorum
Ordinis in Inclyta & Perantiqua Electo-
rali Academia Heidelbergensi.*

MODERANTE

*Viro Nobilissimo & Consultissimo*Dn. GEORGIO GISBERTO
GLÖCKNER,J. U. D. & Instit. Imp. in Famigeratissima hâc Universita-
te Profess. Ordin. Patrono ac Promotore suo
aternum Colendo, Venerando.

PRO LICENTIA

*Summos in Utroq; Jure Honores Privilegia
ac Insignia Doctoralia ritè & legitime
consequendi.*Publico & Eruditorum Examini, ac placidæ Censuræ
exhibet

GERHARD EICKHOLT,

Marcô Hammonensis Westphal.

Diss. jur. civ.

ad diem XVII. Decembr. H. L. Q. S.

64,18

HEIDELBERGÆ, &

LUCIO GUILLIELMI VVALTERI, Acad. Typogr.

ANNO MDC LXIX.

F. 1. 483.

1993

putationem Inauguralem, Materiam de vena-
 tione Ferarum præ aliis , cum quotidie ejus
 disceptatio in foro frequenter, selegi, quam
 non quidem pro ipsius dignitate, sed pro viri-
 bus ingenii mei, ac citrà ullius præjudicium,
 adumbrabo. Antequam autem me ad telam,
 quàm mihi sumpsi, pertexendam, accingam,
 Deum qui principium , medium atque Ter-
 minus est Actionum nostrarum *Nov. 119.* ar-
 dentissimis votis supplex veneror , dignetur
 laborem hunc mihi propositum largifluæ
 benedictionis rore conspergere,
 atque divinæ suæ gratiæ
 jubare illustrare.

I. N.

I. N. D. N. J. C.

*Ad omnia consilia, omnesque actiones
progredimur l. 2. C. offic. Præf. præf.*

T H E S I S

DE Ferarum Venatione in præsen-
tiarum tractaturus, statim in Venationis
vocabuli ambiguitatem inquirendum cen-
seo. Variis autem modis dicitur venatio.
Quædam enim dicitur *oppressiva* seu violen-
ta hominum, quo sensu Gen. 18. v. 9. Nim-
rod dicitur Robustus venator coram Domino, id est, ut
Glossa interpretatur *in cap. non est 3. Distinct. 6.* hominum
extinctor & oppressor, quos allexit, ut turrim contra Deum
extruxerint. Alia etiam est *adulatoria*, quæ fit ab histrioni-
bus, & similibus, quotiens causa placendi dicunt bona de ali-
quo, ipsum falsò commendando. Tertia est *arenatoria*
cum quis recipit salarium, ut in arena pugnet cum be-
stiis feris, isque infamia notatur *per l. 1. §. 6. vers. & qui
operas. ff. postulando. l. 1. 2. 3. fin. ff. de his qui notat inf. t. t.
C. spectat. & scen. & lenon. lib. 11.* Quarta dicitur occupati-
va licita, prædictæ enim omnes illicitæ. *Noë Meur. Tract.
von Jagten / part. 7. fol. 112.* quam faciunt homines cum ca-
nibus vel avibus, ad Bestias vel ad Aves. &c. capiendas.

A 3

TH

T H. II.

Postrema significatio, cui pro instituti ratione insi-
stendum, sumitur 1. Latè, ut etiam juxta §. 12. *Inst. R. D.* à
Justiniano propositum, in se & piscationem & aucupium
contineat. 2. Strictè, aucupio & piscationi opposita, ut pro
triplici objecti diversitate tres sint ejus species: Venatio in
specie, quæ est ferarum sive bestiarum. Piscatio quæ pi-
scium, & Aucupium quæ avium.

T H. III.

Illud etiam monendum, non esse Synonima *jus ve-*
nandi & *jus Foresti*. Hæc enim inter se differunt ut totum
& pars, nam forestalis Jurisdictio ex receptâ Germaniæ
consuetudine non ferarum tantum consecrationem & occu-
pationem, *ut venatio* sed alia etiam maximi momenti jura
in se continet, ut jus constituendi saltuarios (*die Forstknecht*)
jus transgressores pignorandi & mulctandi, jus fructus sylve-
stres percipiendi. Hinc diversa officia constituta *ein Forst-*
meisters vnnnd Jägermeisters Andr. Knichen. de investitur.
part. 2. cap. 2. num. 53. Ludov. Gilhaus. arbor. Judic. cap.
1. part. 1. de Jurisd. num. 87.

T H. IV.

Est autem Venatio in specie sic dicta ferarum qua-
drupedum seu terrestrium in libertate naturali relictarum seu
liberè vagantium captura, omnibus Jure gentium permessa
Dn. Struvius. Exer. 41. Thes. 9.

T H. V.

Non igitur rectè 1. Venatio, ad servitutem persona-
lem seu usufructum refertur, cum usufructus cum perso-
na cui debetur, extinguatur §. 3. *Inst. de usufr. l. 3. §. ult. ff. qui-*
bus modis fructus, omit. & jus Venationis sua naturâ per-
petuum

petuum & ad heredes transitorium, *Andreas Gail*, 1. *Obs.* 68, num. 2. *Hahn*, in *Observ. ad VVesenb. de A. R. D.* num. 7. vers. in fructu. in fin. Nec 2. Realibus servitutibus rectè accensetur, cum omnes servitutes reales principaliter ad prædii Dominantis utilitatem spectent, l. 38. ff. de S. V. S. l. 5. in pr. de S. P. R. *Sutholt*, *dis.* 5. *aphor.* 14. hinc mihi ut pomum decerpam, spatier, cœnem in alieno, Servitus realis constitui nequit, l. 8. ff. de Serv. nihilquè utilitatis ab castrum vel civitatem principaliter redit. Præterea Omnis servitus est in re aliena l. 26. ff. de S. V. P. Jus verò venandi competit non semper in re aliena, sed in sua, ut si quis Jure feudi adeoque utilis Domini venationem habeat, *Bachov.* ad *Treutl.* vol. 2. *Disp.* 20. *Thes.* 3. lit. C. *Hahn.* ad *VVesenb. d. l.* num. 7. vers. & hæc. in fin. *Harpr.* ad §. 12. I. de R. D. num. 136.

TH. VI.

Impropriè tamen pro servitute Reali in eo saltem haberi potest: quod interdum instar servitutum realium, à sylvâ, tanquam prædio serviente debeatur castro, vel villæ, tanquam fundo dominanti, & ad hæredes transeat. Et cum consuetudo sit optima Legum interpretes *Text. in cap. cum dilectus de consuetud.* l. 37. ff. de leg. eamque notissimam Germaniæ consuetudinem præjudicio affirmet *Gail.* 2. *obs.* 66. 22. cum magis subtiliter quam utiliter disputetur, Jure merito ea servanda, *Noe Merur.* *Tract. de Jure forresti part.* 2. fol. 15. & 30. *Geor. Mor.* *Tract. de jur. ven. part.* 2. cap. 3. num. 4. 5. 6.

TH. VII.

Nec servitus Jurisdictionalis esse potest, cum Jurisdictio sit potestas Juris dicendi, l. 3 de offic. eius, cui mand. t. t. ff. de jurisd. Concessa enim Jurisdictione non concessa videtur venatio, concessio tamen castro cui jus venandi debetur,
ipsa

28. (8): 90
ipsa venatio haud dubiè concessa, *ratio in §. 26. Inst. de R. D. Georg. Mor. dict. tract. part. 1. cap. 1. num. 18. & part. 2. cap. 3. num. 7.*

TH. VIII.

Denique nec Regalibus accensenda, *Suth. diff. 4. corr. 5.* quia neq; ad majora neque ad minora referri potest. Nec obstat *Text. 2. feud. 56.* Nam in eo nulla fit mentio Juris venandi, sed reddituum piscandi, qui ut alii redditus recte Juribus Fiscalibus annumerantur: & aliud est, jus piscandi, aliud piscandi redditus. Licet de consuetudine Germaniæ utrumque & jus piscandi & venandi ad regalia pertinere contendat, post alios *Regn. Sixtinus de Regal. l. 2. Cap. 18. n. 32. & 45.* cum in investituris quibus regalia conceduntur eorum etiam mentio fiat juxta clausulam, **auch mit Wäldern/ Wildbahnen/ Jagten.** cui optime respondet *Hahn, ad Vvesenb. dict. l. num. 7. vers. & hac nunc præcipuè ratio,* Aliud esse regale aliud illud jus cujus etiam fiat mentio in investitura qua Regalia conceduntur *Dissentit Petr. Heig. quest. 15. num. 44. Prickm, in Tractat. de Regul. §. Venatio cap. 4. Carpz. Jur. For. part. 3. 32. 18.*

TH. IX.

Dividitur autem ratione objecti 1. *in superiorem seu inferiorem* vel *Majorem & minorem* vulgo **in die hohe vnd nidere Wildbahn.** Ad illam referuntur *feræ Majores,* ut cervi, apri &c. **das hohe schwarze vnd rothe Wildprecht:** ad hanc vero *feræ minores* ut lepores vulpes &c. **Hasen/ Füchse/ Nuchhörner vnd klein Wildwerck.** Præterea Animalia volatilia **Vogelfangen/ Hünen/ Stößen/** in quibus tamen distinctio Aucupij quod aliud majus, aliud minus sit **groß vnd klein Vogelwerck.** præprimis notanda *VVehn, in Obs. verb. Vogelweide/ Vogelherde* cum nobiliores aves (puta Alza-

Alza-

Alzagenes , Phasiani , Vrogalli , Cygni.) diversimodè
à Dd. & Saltuarijs tum ad superiorem tum ad inferiorem
bannum referantur , proinde illud ex consuetudine cujus-
que loci dijudicandum.

TH. X.

Objectum ejus sunt feræ bestiae in naturali adhuc
libertate relictae, ad differentiam earum , quæ mansuefa-
ctæ, ut ex consuetudine, abire & redire soleant, quarum
naturam feram esse nemo sanus negaverit §. 15. *Inst.*
de R.D.

TH. XI.

Non autem in suo solùm, sed & in alieno , feras be-
stias capere licet, §. 12. *Inst. de R.D.* cum illud, quod nullius
est, ratione naturali primo occupanti concedatur d. §. 12. &
l. 3. ff. de A.R. D. nihilque obstat l. 16. ff. de S. R. Præd. cum
aliud sit in alieno venari, aliud in eo quid capere , ipsaque
prohibitio ipsi prohibenti non tribuit dominium, bestiae enim
dum nullo certo loco consistunt, magis aëre quam terra con-
tinere videntur. l. 3. §. item feras. ff. de Acq. Possess. Aër autem
communis est §. 1. *Inst. de R.D.* Ad hæc nulla quoque lege
cautum est, ut quod quis in vito domino, capit suum non
faciat. Pæna verò privationis, nisi in casibus jure expressis
locum non habeat l. 14. §. divus. ff. de Relig. & sumt. fun. nov.
2. c. 3. Et, si quod cepit capientis non fiat, quomodo resti-
tuere possit ? Contra l. 24. §. restitutio. 4. ff. de Minor. Pro-
batur etiam hæc sententia per l. fin. §. sed cum in secundum.
C. de furt. & quod nullibi, captio prehensioque, sed ingressio
solum in alienum fundum prohibita legatur d. l. 3. ff. de A.
R. D. l. non dubium §. C. de legibus cum non quod capit feram
sed quod contra Domini prohibitionem fundum ingreditur
injuriam facit *Giph. ad l. 3. ff. de A. R. D.* nemo enim facit

injuriam, qui capit id, quod ante nullius est. arg. l. 62. ff. de usufructu. l. 3. §. item feras. l. 14. l. 26. ff. de acquir. possess. Duaren. ad l. 3. §. item feras. ff. de acquir. possess. & in l. 16. de serv. Rust. Præd. Donell. 4. Comment. c. 8. in fin. Bronchorst. cent. 3. ass. 76. Pruckm. in §. Venatio. c. 6. & alij Dd. comm. in §. fere. Inst. de R. D.

TH. XII.

Ex adductis patet, Jure naturali quicquid etiam ex feris captum, capientium fieri, omniaque animalia, quæ Cœlo, Terra, Mari, nascuntur, occupanti concedi, Text. Gen. 1. v. 28 d. §. fere. Inst. de R. D. Si verò jus Canonicum Modernumque totius Imperii statum penitus perlustremus, contrarium Statutum esse facili operâ demonstratum ibimus. Jus Canonicum quod attinet, Clericis quidem potestatem piscandi concessit, venandi è contra ademptum voluit, nam quo cruentius est jus venationis, eo videtur magis, ab humanitate esse alienum l. cruenta spectacula C. de Gladiat. l. II. tum quod venatio plerumque fiat cum clamore, piscatio silentio, quod clericos magis decet; tum quod venatio voluptati annexa pias cogitationes sæpè in transversum trahat, tum in canes haud exigui sumptus impendendi: Clerico magis enim pauperes, quam canes enutrire convenit, item quod pisces non adeo Venerem latitantem, ut ferina, prodant. Tandem cum & Apostoli sancti piscandi munere functi. Esau venationi deditus peccator habitus: meritò jure venandi abstineant. c. Esau. dist. 86. & ibi gloss. c. nunquam. dist. 5. de consecratione.

TH. XIII.

Hinc in concilio Aurelianensi omnibus Dei Servis, Venationes & sylvaticas vagationes cum canibus, & accipitres aut falcones habere interdictum, est & contra
faciens

faciens Episcopus quidem tribus mensibus, à Communio-
ne; Clericus vel presbyter duobus mensibus, ab officio,
Diaconus ab omni officio suspendendus *c. 1. & 2. de cler. ve-
nat. c. 1. dist. 34.* ut & Subdiaconus *annotante ibidem Ho-
stiens.* Alii vero minores Clerici, cum nulla poena certa
constituta, Judicis officio relinquuntur puniendi, *Menoch. de
arbit. jud. cas. 413. num. 18.*

TH. XIV.

Quod si verò sic Clerici, ut legitimæ suæ vocatio-
nis non sint immemores, nec pietatis opera propterea ne-
gligant, venationi insistant, non video cur à venatione sim-
pliciter & purè debeant arceri. Nam & Panormitanus pu-
tat non multum Clericos peccare, si rarissimè recreationis
aliqualis causa venationem exerceant *Panorm. in d. cap. 1.
De Cler. venat. Sebast. Medic. in Tract. de venat. in quest. 1.
part. 1. num. 5.* tum etiam quod concessum Jure divino,
Jure naturæ & gentium §. *feræ. Inst. R. D. l. 2. 3. ff. A. R. D.*
atque etiam civili *l. unic. C. de venatio. fer. lib. II.* maneat
usus, tollatur abusus, *Vvesenb. in parat. ff. de Acqui rer. Domin.
num. 7. Giph. in Diss. de distrib. jur. paregg. 2. Menoch. de arb.
Jud. Quest. casu, 413.* Hæc ita Jure Canonico circa Cle-
ricos.

TH. XV.

Rusticos quod attinet, ijs ex Constitutione Fride-
rici Venatio primùm adempta exceptis quibusdam anima-
libus, quibusdam verò pro beneficio concessa *c. un. §. si quis
rusticus, vers. nemo retia. de pace, ten.* Tandem profectâ ho-
minum aviditate, venaticæ rei dignitas, in ordinem quasi
redactâ, ac paucorum opportunâ oblectatione cohibita,
ita ut Magnates tantum plerisque in locis deceat, plebeis
prorsus exclusis, nimirum ne multitudinis promiscuâ in-
secta.

festatione oppressæ feræ deficerent, nevé agricultura operæque magis in commune utiles, exercitii dulcedine, negligerentur. Accessit latrociniorum metus, quibus nemo-
ra armorum usu facilè infestantur. Quæ & similia infra longius enucleantur. *Vid. Klock. tr. de erar. lib. 2. c. 5. num 2. & seqq.*

TH. XVI.

Hinc Quæstiones diversæ moveri possunt, & Primò quidem, an privatis rectè sit adempta venatio? & utrum à Principibus venatio subditis prohiberi possit? Negativam opinionem qui tuentur, nituntur his fundamentis. 1. Quia venandi libera potestas, jure divino mortalibus tributa. *Text. Gen. 1. vers. 26. ibi: præsit piscibus maris & volatilibus cæli. item Gen. 9. vers. 2. Ubi Deus dixit Noacho. timor vestri, terrorque vestri inesto omnibus bestiis terræ, quibus super addunt Text. Levit. 17. vs. 13. ibi. si venatione atq; aucupio feram ceperit vel avem quibus vesci licitum est fundat sanguinem ejus.* 2. Quod jure naturali seu naturaliter, homini in bestias dominium concessum, & quod jure naturali, quod est commune omnium nationum, vt dicitur, *c. jus autem naturale 7. dist. 1. tribuatur acquisitio eorum, quæ cælo terrâ marique capiuntur. Quarundum enim rerum dominium inquit Cajus in l. 3. ff. de acqu. rer. domin. nanciscimur jure gentium, quod ratione naturali, inter omnes gentes per æquè servatur, cum illud quod nullius est, ratione naturali primò occupanti concedatur, imò quod magis, cum non intersit quoad feras bestias utrum in suo an in alieno capiat d. l. Adhæc dominia rerum cepisse ex naturali possessione & hæc protinus ejus sunt, qui possessionem nactus primò fuerit l. 1. §. 1. ff. de acq. poss. 30 Quod jure nostro Justiniano sæpissimè rescriptum sit, non posse*

posse quem prohiberi piscari, sed nec aucupari *in l. 13. §. fin. ff. de Injur.*

TH. XVII.

Affirmativam sententiam sequentes, cui & calculum nos adijcimus, his præcipuè argumentis moventur (1.) Quoniam quilibet rerum suarum liberrimus arbiter & moderator *l. in remandat; C. de Mand.* Sic ut is qui alienum fundum ingreditur, venandi, occupandique gratia, possit à Domino si is providerit, jure prohiberi ne ingrederetur. *l. 3. §. 1. vers. plan. ff. de A. R. D.* Quod verò principes sylvarum, & aliorum locorum publicorum, quos, ad se Transitulerunt, per occupationem Domini facti sunt, satis superque patet *ex l. 2. Ne quid in loco publico l. 9. ff. ad l. Rbod. de jact. l. 2. C. de quâ drienni præsc.* Meritò igitur jure sibi atrogato prohibere ipsos potuisse, ne quis venandi vel aucupandi gratiâ ingrederetur nemo sanus negaverit, cum ejus præsumantur bestia, cujus territorium est *Text. in cap. 27. vers. 6. Hieremiæ & Daniel. 2. vers. 38.* (2.) Omnis constitutio confirmans & stabiliens pacem publicam est servanda. *Auth. res quæ C. communia de legatis l. un. §. hæc autem omnia C. cad. tollend. C. de un. §. imperialis in princ. de prob. Feud. per Frid. lib. 2. Feud. tit. 52. & 55. & cap. un. de pace tenend. Nov. de hered. & Falc. 18. c. 1. Nov. de armis. 85.* Ad constitutio hæc talis est, quæ pacem publicam stabilivit *C. un. de pace tenend. l. 2. tit. 27. §. post natalem 4. vers. si quis rusticus. & vers. nemo retia; ibique feudistæ communiter,* Sic meritò servanda, Ut armorum usus privatus optimo interdictus censerit possit cum venatio videatur rei militaris Comes, & meditatio rerum bellicarum. Ac in venatione omnia bellica *annotante post alios Anton. Perez. ad Cod. de veneat. fer. r.* exercentur. Discunt enim inquit equita
B 3
re,

re, currere, atroces feras prosequi, æstum, frigus famem-
que pati. Ideo *Plato, lib. 4. de legibus* optimam judicat esse
venationem quæ equis, canibus & corporis viribus peragi-
tur, imò necessariam dicit in provincijs, ubi magna ferarum
est copia, ratio ne incolis damnum inferant. Quod Princi-
pibus magis convenire videtur.

TH. XVIII.

Sic etiam (3.) constat. Rempublicam vix abs-
que agricultura aut commercijs consistere posse, ab his enim
dum studio venationis incumbant, & avocentur privatis,
præstatio itidem annonæ deficeret publicæ. Summæ itaque
Prudentiæ & Autoritatis Plato apud Græcos tradidit *libro*
2. πολιτείας ea esse civilis conversationis sive Reipublicæ:
summæ necessaria. Indiget enim Civitas pluribus, utique
rusticis, & alijs opificibus, & alijs ministratoribus: Item-
que his qui invehant & evehant singula, alii que agriculturæ
sedulò vacent, *l. 1. Cod. de coll. fund. patrimon. & emphyt.*
lib. II. nulla itaque ratione debent ab hoc communibus pro-
futuro distrahi *l. si merces. 25. §. conductor omnia. ff. locati. l. 1.*
C. ut. rustici ad nullum obsequium devocentur. dict. libr. II.
Wesenb. ff. A. R. D. num. 7. Tyraq. de nobil. c. 37. num. 150.

Th. XIX.

Species itidem, si cuilibet indifferenter bestias ve-
nari capere permissum, prorsus & totaliter interirent. *We-*
senb. d. l. Frid. Pruckm. §. venatio. num. 23. Eberh. Speck-
han. cent. I. quest. 97. §. 9. Est cum pertineat ad pacem pu-
blicam, ejusque tranquillitatem, jus venaturæ non omnibus
est commune *argum. l. 77. §. 20. de leg. 2. l. 26. de serv. V. P.*
l. 13. §. equissimum. de usufruct. Wesenb. d. l. Pruckm. d. §. ve-
natio. num. 25. & seq. Speckhan. dict. q. 97. §. 10. Videmus
enim, experientiaque quotidiana edocemur, quantæ in li-
mita-

mitaneis, inter confines rixæ lites exsurgant, jure venandi utentes, si fortassis ab altera vulnerata, ab alio capta sit, Quid verò futurum esset, si cuilibet indifferenter venari liceret?

XX,

Nec quenquam movere debent, quæ in contrarium allata, nam quantum ad primum sciendum, omnem herbam fruendam homini eadem lege dedisse Deum, ejusque dominio subjecisse, *Gen. cap. 1, vers. 29.* quam tamen singuli hodiè sibi vindicare non possunt, sublata videlicet post lapsum bonorum communione, Præterea si textum istum Biblicum intelligeremus de hujusmodi dominatu, qui in occupatione vel venatione ferarum consisteret, inde absurdum illud sequeretur, quod non tantum fera, sed mansuetata quoque animalia, tanquam communia, à quovis occupari possent. Quare ut inconveniens istud evitetur, dicendum potiùs, hoc sibi velle dominatum illum, ut omnes bestię, quantumvis ferocissimæ, hominem tamen metuant, & expavescant, eumque ceu dominum suum reveantur, uti colligere licet ex verbis *Gen. cap. 9, vers. 2.*

TH. XXI.

Secundum quod attinet fundamentum, ex Jure Naturali & Gentium petitum, quod ne summus Princeps ea possit tollere, nihil nobis negotii faceffit; Potest enim responderi, distinguendo inter *Ius naturale Positivum & Negativum*, Principem illud nullo prorsus modò, hoc, ad quod venatio refertur, tollere posse, tradit, *Dom. Soto, lib. 1. de Inst. & 1. quest. 4. art. 5.* Nec ablutit *Hugo Grotius. de Jure belli. & pacis. libr. 2. cap. 2. num. 7.* Lex enim civilis inquit, quanquam nihil potest præcipere, quod jus naturæ prohibet, aut prohibere, quod præcipit, potest tamen natura-

turalem libertatem circumscribere, & vetare, quod naturali-
 ter licebat, atque etiam ipsum Dominum naturaliter ac-
 quirendum vi suâ antevertere. *Videantur præterea Iohan.
 Wurmbf, nucl. jur. contro. libr. 2. tit. 1. contro. 5. Et Ant.
 Perez. in C. tit. de venat. ferarum. num. 7.* Nam inquit,
 quod aliqui existiment, eam non posse prohiberi, quod sit
 juris naturalis, id intelligendum de iis, quæ natura iussit, vel
 vetuit; non etiam de iis, quæ permisit, & per inferiora ju-
 ra mutari possunt. Indè liquet, quod dominiorum (quo-
 rum jure naturæ erat communiò) inducta sit distinctio per
 jus gentium. Neque de Jure Gentium feræ bestiæ volucres,
 cœteraque animalia eo modo omnibus dicuntur commu-
 nia, quod in communi omnium dominio posita censcan-
 tur, sed quod nullius Dominio sint subjecta: Qualia Prin-
 ceps optimo jure, justâ causa interveniente, privatis interdi-
 cere, certoque hominum ordini attribuere potest. *Covarr.
 in c. peccatum. part. 2. §. 8. num. 1. de R. 1. in 6to Harpr. ad
 §. 12. Inst. de R. D. num. 10.* Accedit, quod Principes pro
 salute subditorum noctes & dies molestias subire teneantur.
*ut inquit Seneca. in Consol. ad Polyb. c. 26. Omnium domos Cæsa-
 ris vigilia defendit. Omnium otium illius labor, omnium
 delicias illius industria, omnium vacationem illius occupatio
 &c.* Quis ergò Principibus invidere vellet, leviculam ve-
 nationis voluptatem, quam ipsi remunerationis loco tribu-
 eudam summa æquitas postulat, ut sicuti ii periculis & mo-
 lestijs soli expositi sunt, ita recreandi animum, facultatem præ-
 cœteris habeant. *Henning. Arnif. de jurib. Mai. min. c. 4.* præfer-
 tim cum venatio principum genio maximè conveniat, spe-
 ciem non parvam fortitudinis præferat, & similitudinem
 quandam cum re bellicâ teneat. *Tiraq. de nobil. c. 37. num.
 139. Geil. 2. Obs. 67. n. 1.*

Th. XXII.

Nec obstat (3.) Quod nec civili quidem jure prohiberi quis possit, piscari, venari, aucuparive. *l. in juriam* 13. §. final. ff. *injurijs & simil.* Illud enim non de prohibitione Magistratus, sive Principis, sed de prohibitione privatorum hominum exaudiendum. *Pruckman d. §. venationum* 12. *Speckhan. d. q. 97. §. 36.* *Zoannet. de dupl. venat. num. 95.* Idque inde constat, quod adversus prohibentem actio injuriarum concedatur. Absurdum autem dictu videtur, subdito adversus principem vel Magistratum eâ de causâ competere actionem injuriatum. *Quin & all. l. 13.* non incommodè accipi poterit de jure piscandi, venandi, & aucupandi, quatenus adhuc alicubi commune est, non etiam occupatione vel præscriptione, aliove titulo à quibusdam acquisitum. *Bocer. tr. de Regal. c. 1. num. 68.*

TH. XXIII.

Hodiè igitur privatis venari, regulariter non amplius licet, sed spectat hoc jus meritò ad principes, Quo jure, sive titulo illud acquisiverint! non concors omnium Dd. est opinio & sententia. Quidam enim longissimi temporis præscriptioni, eamque subsequente vel præcedente subditorum patientiæ ascribunt. Verùm cum venatio, utpote ex jure gentium ortum trahens, habile præscriptionis objectum esse non videatur, cum subditi jus illis debitum contra Principes imperio & majestate pollente, defendere, seque in eo conservare non potuerint, dubitari posset, an subditis, patienter in principio prohibitiones eas admiserint, aut potius coactione & metu, quàm spontaneâ assensione principum placitis acquiescere voluerint *Vasq. Illustr. controuv. l. 2. cap. 8. 83. num. 27.* Nulla enim præscriptio absque fundamento locum habet, cum nulla *annotante Gailio*

2. *obs.* 105. *num.* 6. Mora aut negligentia subditis imputare possit, & proinde præscriptio invalida *l. genero. 8. ff. de his qui not. inf.* Alii nudæ occupationi accensent. Alii verò superioritatis Jure Principibus competere venationem existimant. *arg. l. 15. §. 2. ff. de R. V. l. 11. ff. de evist. l. 6. ff. de Inst. & jur. l. 1. ff. de usucap.* ex ratione, qui Imperium habet in terras & aquas, ejus etiam lege impediri posset, ne quibus vis feras capere & capiendo acquirere liceat: atque hac lege exteri etiam teneantur. Ratio est, ait *Grotius de jur. bell. & pac. l. 2. c. 2. num. 5.* quia ad Gubernationem populi moraliter necessarium est, ut qui ei vel ad tempus se admiscant, quod fit intrando territorium, ii conformes se reddant ejus populi institutis. Neque verò facultas illa occupandi feras cuilibet olim permissa, ipso jure naturæ est constituta: sed cum feræ ante occupationem non possunt esse in dominio, nec jus occupandi esset interdictum, ideo jure gentium cuilibet occupanti relicta *l. 14. ff. de A. R. D. §. 12. Inst. eod. Struv. Exer. 4. ff. Thes. x. Add. Syntag. Juris Feud. c. 6. apor. 7. num. 3. Suth. diff. 4. coroll. 4.* Quæ omnes sententiæ suâ nituntur ratione ac prorsus absurdæ non videntur, maximè si vel generalis consuetudinis, vel supremæ Majestatis, vel alterius alicujus juris ratio habeatur.

TH, XXIV.

Quâ de causâ non inconvenienter hodie plerumque vasallis ab aliquo Feudum recognoscentibus, jus venandi in literis investituræ tribui solet? An verò concessa majori venatione, **das hohe rohe vnd schwarze Wildpræhe** fit etiam concessa venatio minor, quæri solet? Quod negamus, cum talis concessio, quæ ad certam speciem apertè directâ est, extra eandem speciem non patiatur interpreta-

tatio.

tionem, ubi autem verba sunt clara & perspicua, interpretatio non admittitur *l. 25. §. 1. ff. de leg. 3. l. 137. §. 2. in fin. ff. de Verb. Oblig.* Cum igitur in hâc concessionis specie modus sit appositus, ut videlicet liceat tantum majores capere feras, non poterit is, cui facta talis concessio, hunc modum transilire, *arg. l. 5. ff. Mandati.* Besoldus tamen in *Thes. Pract. verbo, Jagen/ Jagt-Recht.* Distinguendum putat, ut cui competit die hohe Jagbarkeit vi jurisdictionis Territorialis, in Kraffe der Forstlichen vnnnd Lands-Obrigkeit/ is etiam habeat jus capiendi feras minores, non item si alio jure particulari habeat, das hohe Wildpret zujagen/ secundum cujusvis loci consuetudinem.

Th. XXV.

Sic etiam ex jure facile evinci potest, facta generali, indefinitâ, ac simplici venationis concessione mit allen Jagts-Gerechtigkeiten / non tantum majorum, sed etiam minorum ferarum indagationem censi indultam, tum, quod generalis illa ac illimitata concessio generaliter absque ullâ limitatione sit accipienda, tum, quod in genere dicitur, ad omnes species quoque sit extendendum, *Petr. Heig. part. 1. quest. 15. num. 61. & seqq. Cavarr. Var. resol. lib. 1. c. 13. num. 1. & seq. Regn. Sixtin. de Regal. lib. 2. c. 18. n. 47.* Quamvis nec absolum, ut cujusvis loci consuetudo inspicatur, *Andr. Knichen, tract. de Investit. part. cap. 2. num. 19. & seqq. Ubi num. 38. dicit, Concessâ venatione majorum ferarum, roth vnnnd schwarz Wildpret/ non venire venationem ursinam, Behrenjagt/ quoniam in genere non transit, quod princeps vix speciatim, ac in singularem gratiam concedere assolet. arg. l. 6. ff. de pign. c. in generali. si de R. I. in 6. ac ille peculiariter plus æquo ursinam venationem sibi vendicet. VVehn. in Obs. pract. verb. Forst-Recht. Carpz. Jurisp. For. part. 3. Const. 32. def. 17. num. 15.*

Quandò verò aliquis jus venandi in sylvâ quâdam habeat, non est dubium, quin etiam ipsi jus competat cingendi sylvam in capturam ferarum, vulgò die *Gererechtigkeit des Hagens* / *daß er ein Hag in das Holz schlagen möge.* *Geil. 2. Obs. 67. num. 7. Bidemb. quest. Nob. 12.* Si quidem uno concessio, reliqua quoque, sine quibus illud haud commodè exerceri posset, concessa videntur. *arg. l. 2. ff. de jurisd.* Quod tamen ita intelligendum, ut, qui venatione uti desideret, ligneas plagas suis ex lignis, sine-que præjudicio alterius, facere, necesse habeat, *l. 13. §. 1. ff. de S. P. R. Besold. d. l.*

Th. XXVII.

Illud etiam expeditum videtur, eum, cujus sylvâ alteri servitutem venandi debet, grandes & annosas arbores, magno numero, unâ vice excidere non posse, cùm inde jus constitutum deterius redderetur, quod jure prohibitum, *l. 20. §. 3. & seq. ff. de S. V. P. l. 15. §. 6. ff. de usufruct.* Hinc si Dominus sylvæ tale quid attentaverit, implorato judicis officio, remediis competentibus, prohiberi poterit. *Geil. d. Obs. 67. num. 8.* Multò ergò minùs sylvæ venatoriæ Domino licebit, totam sylvam radicitùs evertere, aratrum inducere, atque ex ea Novalem agrum facere, hoc enim modo tota venandi servitus inutilis fieret. Arbores tamen & ligna Dominus ad utilitatem & necessitatem cedere non prohibetur, dummodò moderatè id fiat, ac secundum consuetudinem antea observatam, ac juri venandi nullum afferatur detrimentum. *l. 10. ff. de usufr. Geil. d. l. num. 9.*

Th. XXVIII.

An verò à quolibet, cui jus venandi vel ex liberali Principis concessione, vel emptione, vel præscriptione, aut alio quovis titulo competit, cedi & transferri possit in
alium

alium, controverti solet inter Dd. ? Affirmantium opinio arridet, cum omnis actio alicui competens, regulariter cedi possit, *t. t. ff. de her. vel act. vend.* ac jus venandi alicui competens ad heredes quoque transmittitur. *Geil. 2. Obs. 66. num. 2.* Nisi concessio talis merè sit personalis, aut ad necessitatem tantum, Tunc enim tanquam personale & sub certo modo competens, cedi non poterit. *arg. l. 58. §. ult. ff. de usufr.* Hinc etiam concludendum, Officialem, cui in salarii sui appendicem à Principe jus venandi certo in loco concessum, hocce, ejusque commoditatem alteri cedere neutiquam posse, cum usus & consuetudo tale venandi jus sic interpretur, ut ad necessitatem officialis tantum pertineat, & consequenter dissentiente aut inconsulto Principe, alteri cedi nequeat. *Walther. Dissert. de Jure donat. c. 3. conclus. 7. n. 4.*

Th. XXIX.

Cum autem subditis justà de causâ, ut suprâ monitum, sit adempta venatio, inquirere libet. An subditi contra prohibitionem Dominorum venantes furtum committant ! Resp. Licet gravem Magistratui suo injuriam inferendo, delinquant, Furtum tamen propriè illos haud committere, proinde nec ut fures puniendos esse, Idque his rationibus. (1.) quia furtum est contrectatio fraudulosa rei alienæ, Feræ autem bestię in alterius sylvâ, vel Territorio, naturali libertate vagantes, neque Principis, aut sylvæ Domini sunt, nec alterius alicuius privati, sed nullius Dominio subjctæ censentur, *l. 1. §. 1. l. 3 §. item feras. ff. de acquir. poss. l. 1. l. 3. l. 5. §. 1. ff. de A. R. D.* (2) Leges prohibentes venationem, non videntur prohibere ferarum acquisitionem, astj usum tantum venationis ex tali casu. &c. Nec obstat, quod usus etiam furtum committatur. Respondetur enim

dupliciter, (1) Interversionem possessionis præsupponere ejus acquisitionem absque actuali apprehensione invalidam *l.3. §. 8. ff. de acquir. vel amitt. possess.* Feram verò in sylvis oberrantem, eo ipso quod à Principe non possideatur. *l.3. §. 14 ff. eod.* nec à capiente interversam non esse. (2) regula illa non ad res nullius, sed ab alio acquisitas & occupatas principaliter pertinere. *vid. Mor. tract. de jure venand. c. 3 n. 1.*

Th. XXX.

Nolim tamen prædicta asserere de iis, qui feras vivario inclusas capiunt, quos furtum perpetrare, poenamq; furti, quæ ad mortem usque non extendenda, simpliciter incurrere, facile concesserim, quum tales feræ ab includente possideantur, ejusque Domino subjectæ intelligantur. *d. l. 5. §. 1. ff. de A. R. D. l. 3. §. item feras. ff. de acquir. poss. l. 62. §. 1. ff. de usufr. Geil. 2. Obs. 68. vid. l. 3. §. 14 ff. de acquir. poss.*

Th. XXXI.

Quod verò dixi, *preced. thes.* poenam ad mortem usq; non extendendam esse, de eo casu, quo nulla certa poena contra transgressores in genere constituta, intelligendum esse existimo, aliàs si certa poena disertè in edicto prohibitorio definita, modò pro prima venatione capitalis non sit, sed pecuniaria, vel carceris, vel interdictio bombardarum, aut similis, aliis circumstnatiis non intervenientibus ea haud dubiè inferenda erit.

Th. XXXII.

Quæ poena, si venatores aut Feriperæ (*Wildprets-schiesser/ od' Diebe/*) reiteratis vicibus, adeòque sæpiùs, contra Magistratus sui edictum, venatibus pertinaciter indulserint, atq; ita prorsus incorrigibiles facti fuerint, aut aliæ circumstantiæ intervenerint, ad mortem usque exasperanda, non tàm principaliter ratione ipsarum ferarum captarum, quàm potiùs ob maximum Magistratus contemptum, ac extremam, totiesque itera-

iteratam contumaciam & proterviam insigniter malitiosam,
 aliamvé notabilem rationem. *argum. l. 16. §. ult. l. 28. §. 10.*
ff. de pæn. l. unic. C. de superaction. Harprecht. ad tit. Inst.
de R. D. §. 12. num. 315. Carpz. prax. crim. p. 2. quæst. 84.
num. 45. & seqq.

Plura quidem de Nobilissima hac Materia restant, sed
 omnia hîc referre temporis angustia prohibeor,
 Interim

*Deo Triuni sit Laus & Gloria
 sempiterna.*

COROLLARIA.

1. **N**ullam dari actiorem mix am tam in personam, quàm in rem,
 defendi potest.
2. Fœmina semel à feudo exclusa non semper manet exclusa.
3. An liberi in conditione positi, censeantur etiam positi in dispositio-
 ne. Neg.
4. Filius duas quartas nimirum falcidiam & Trebellianicam detrahere
 nequit.
5. Stipulatio per se non inducit obligationem ad agendum efficacem.
6. Imperator in causis feudalibus inter se, & vasallum ortis, coram pa-
 ribus curiæ conveniendus est.
7. Mõra rei principalis fidejussoris obligationem perpetuat quidem,
 non tamen auget.

